
MODELS AND SCHEMES USED FOR MONEY LAUNDERING IN THE NON-FINANCIAL SECTOR

Polina Kavrakova

University of Finance, Business and Entrepreneurship, Bulgaria, polina_kavrakova@abv.bg

Abstract: In the report is at the presented process of “money laundering” as process which creates the impression of the lawful of large sums of money, obtained from serious crimes such as drug abuse or tepotism. By their substance nature, process of “money laundering”, has goal to erase to origin of the financial assets accruing from the effects of the actions or **inactivity** announce as crime? The object of consider of that report are methods and schemes of “money laundering” as - electronic transfer, mixing legal with illegal remedies, gambling and smuggling. The author indicate that the frequently used electronic transfer systems are translations from Bulgaria to abroad and from abroad to Bulgaria are through the use of Western Union and Money Gram. The specific feature of that method is that the people usually transfer small amounts of money that do not fall within the scope of state control and surveillance. Mixing legal with illegal business is another commonly used method of “money laundering”. Under that scheme, individuals developed a legitimate and illegal business in parallel and transfer funds illegally acquired from one business to another. In that way people is covering up out traces and remove of the possibility to be traceable of money. Gambling is another commonly used method of money laundering which proves the legal origin of the funds declared as gambling profits. Gambling is organized in special rooms or in the Internet. There are many illegal betting sites on the Internet that are difficult to control. There are thousands and thousands of unpublished Internet gambling sites that are often out of the EU, which is difficult to control. Users get to them and could “money laundering” wash in unlimited control in unlimited quantities. There are cases of “money laundering” through fraudulent profits from sports competitions. In these cases, the winners sell their winning tickets to the criminals. The criminals receive the money from the sport competition and declare it as a “clean money”. In this case, both parties are satisfied. The criminals are pleased that they laundering their money. The real lucky man also receives money, often more than the money he win from sport competition. Contraband is an old technique in which illegally acquired funds are physically transferred across the border. This is most often done through **courier**, as well as through the use of postal services or transport company services. Another commonly used method of money laundering is selling through an intermediary. To do this, use an online store or website. An online store or site is used to connect the buyer and the submitter. The online store or site is not responsible for the goods that are fictitiously purchased and shipped. Those methods and schemes should be been examined in the light of national and EU legislation.

Keywords: electronic payments, currency exchange, gambling

МОДЕЛИ И СХЕМИ, ПРИЛАГАНИ ПРИ ИЗПИРАНЕТО НА ПАРИ В НЕФИНАНСОВИЯ СЕКТОР

Полина Кавръкова

Висше училище по застраховане и финанси, polina_kavrakova@abv.bg

Резюме: В доклада се разглежда прането на пари като процес, при който се създава впечатление за законен произход на големи суми пари, придобити от тежки престъпления, като разпространение на наркотици или тероризъм. По своята същност изпирането на пари има за цел да заличи произхода на финансовите средства, придобити посредством извършване на действия или бездействия, обявени за престъпления. Предмет на разглеждане в настоящият доклад са следните методи и схеми за пране на пари: електронния трансфер на пари, смесването на законни с незаконни средства за защита, хазарт и контрабанда. Посочва се, че често използваните системи за електронен трансфер на средства са преводите от България за чужбина и от чужбина за България чрез ползване на Уестърн Юниън и Мъни Грам. Специфичната особеност на тази метод е, че обичайно се превеждат малки по размер суми, които не попадат в обсега на държавен контрол и наблюдение. Смесването на законен с незаконен бизнес е друг често използван метод за пране на пари. При тази схема лицата развиват паралелно законен и незаконен бизнес и преливат незаконно придобити средства от единия бизнес в другия. Така заличават следите за проследимост на паричните средства. Хазарта е друг често използван метод за пране на пари, при който се доказва законен произход на средствата, които се декларират като печалби от хазартни игри. Хазартни игри

се организират в специални зали, или в интернетпространството. Съществуват и много нелегални сайтове за залагания в Интернет, които се контролират трудно. Има хиляди и хиляди непубликувани интернет сайтове за залагания, които често са извън ЕС, което е трудно за контрол. Потребителите стигат до тях и така могат да перат пари безникакъв контрол и в неограничени количества. Има случаи на пране на пари чрез измамни печалби от спортни състезания. В тези случаи спечелилите лица продават своите печеливши билети на престъпниците. Престъпниците получават парите от състезанието и ги декларират като законно придобити средства. В този случай и двете страни са доволни. Престъпниците са доволни, че са изплатили парите си. Истинският късметлия също получава пари, често пъти повече от спечелените от него от спортното състезание. Контрабандата е стара техника, при която незаконно придобитите средства се пренасят физически през границата. Това най-често става чрез куриери срещу възнаграждение, както и чрез използване на пощенски услуги или услуги на транспортни фирми. Друг често използван метод за пране на пари е извършването на продажби чрез посредник. За целта се използва интернет-магазин или сайт. Интернет-магазинът или сайта се използват за свързване на купувача и продавача. Интернет-магазинът или сайта не носят отговорност за стоките, които фиктивно се купуват и продават. Посочените методи и схеми ще да бъдат разгледани в светлината на националното законодателство и на законодателството на ЕС.

Ключови думи: пране на пари, електронни разплащания, обмен на валута, хазарт

1. УВОД

В настоящата статия ще бъдат разгледани следните схеми, използвани за изпиране на пари в нефинансовия сектор, които се прилагат в национален и световен мащаб: електронен трансфер, хазарт, смесване на незаконни с незаконни средства и контрабанда. Тук се отнася и системата „Хауала“. Но тъй като е твърде обширна, ще бъде предмет на друг самостоятелен доклад.

2. ЕЛЕКТРОНЕН ТРАНСФЕР

Най-често използваните системи за електронен трансфер на средства са Уестърн Юниън /WesternUnion/ и Мъни Грам /MoneyGram/ и техните подагенти. Те обикновено се използват за малки по размер суми и въпреки че услугата е сравнително скъпа, тя е предпочитана, тъй като е много бърза. От една страна се разграничават опитите за раздробяване на средствата с цел избягване на подаване на декларации за произход на средствата, а от друга страна - остава минимална следа и от наредителя, и от бенефициента на средствата.

Също така при опити за легализиране на приходи от фиктивна продажба на стоки по интернет често се използват регистрираните системи за парични преводи, паралелно с използване на фиктивни имена и идентификационни данни /например чрез съучастие на агенти на системата за преводи/. В този случай приходите от продажбите се получават на фиктивни имена в дадена държава и след това се нареждат на други фиктивни имена в друга държава, като комуникацията между съучастниците се осъществява чрез текстови съобщения [1].

Широко се използва интернет-магазин или сайт като посредник, който свързва купувача и продавача, без да носи отговорност по-нататък за стоките, които се купуват и продават фиктивно. Така е възможно да се прехвърлят и изпират значителни средства, като за правно основание се използва продажбата на стоки в интернет, които не съществуват. Чрез такива продажби се легитимират пари, произхождащи например от продажба на наркотици.

Могат да бъдат очертани следните примерни рискови клиенти и операции, свързани със системите за парични преводи:

⇒ дружества за парични преводи, които извършват дейност на регулиран пазар в съответствие с националното законодателство;

⇒ мрежа от свързани или подставени лица, които се използват, за да бъдат извършени множество подобни преводи от различни доставчици или в различни клонове на доставчика на подобни услуги;

⇒ използване на фалшиви документи при нареждане/получаване на преводи;

⇒ използване на услугата за парични преводи на места, различни от мястото на клиента;

⇒ използване на множество свързани операции в рамките на един или няколко дни;

⇒ превод на средства към сайтове за залагания в интернет;

⇒ превод на средства към високо рискови юрисдикции;

⇒ чести преводи, които насвой ред насочват към други лица.

Често се използват алтернативни системи (нерегулирани или регулирани при облекчен режим като спомагателни дейности), които имат следните преимущества:

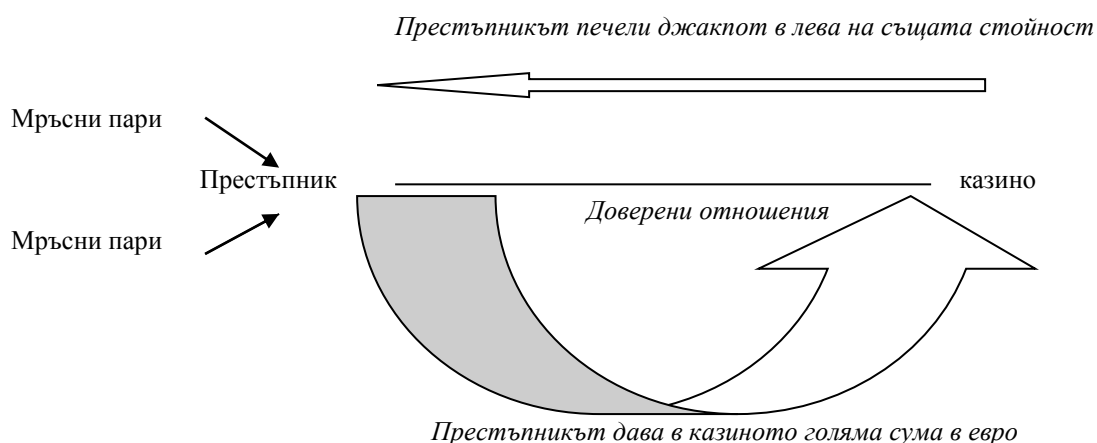
⇒ осигуряват евтин, бърз и сигурен начин за прехвърляне на средства, при гарантирана анонимност;
⇒ използване на различни методи за прехвърляне на средства от операторите на системи като хавала, затрудняват установяването на изпирането на пари или финансирането на тероризъм. Наблюдават се и случаи на използване на системи сътрудничествослицензирани или регистрирани дружества, които извършват подобни преводи. В този случай в сметките на регистрираното дружество се депозират средства, постъпващи по алтернативна система.

Възможно е използването и на системи, които не разполагат с помещения/офиси. В този случай става въпрос предимно за придвижване на средства от престъпна дейност.

През този етап се извършва структурирането на голяма сума на малки части с цел избягване на задължителното докладване на суми над определен размер. Този метод е известен и като "смърфинг"[2]. Терминът използван в този смисъл за първи път в началото на 80-те години на XX век, когато във Флорида/САЩ/ разследващите са разкрили, че престъпници използват голям брой хора, които да направят множество трансакции в брой под 10 000 долара /сумата, над която се изисква докладване за извършените трансфери/[3]. Като цяло принципът е, че собственикът на "мръсните пари" структурира голяма сума пари на малки части сред свои подчинени от престъпната организация или сред обикновени хора, които срещу заплащане се съгласяват да депозират пари директно в банки или да купят определено от перачите количество финансови инструменти[4].

3. Хазарт

За да скрият престъпния произход на своите пари и да докажат законен произход на средствата, които ще използват при инвестиране в легалната икономика, престъпниците декларират печалби от хазартни игри, като тази техника може да бъде представена в следната схема:[7]

При представения в схемата случай притежателят на „мръсни пари” се договаря със собственик на казино да му предаде голяма парична сума, генерирана от престъпления, след което да спечели същата сума като джакпот в казиното. При това престъпникът дава сумата в евро, а печели джакпот в левове, с което си спестява и усилия за обмяна на парите от евро в лев. За осъществяване на операцията той разчита на доверените отношения, които има със собственика на казиното.

Известни са и случаи, при които членове на престъпни организации изкупуват бележки за печалби от спортни залагания. При тази техника престъпниците се възползват от закона, който позволява, ако печалбите са на по-ниска стойност да не се изплащат по банков път. Така приносителят на бележката, с която са били изплатени парите, изглежда като получател на печалбата, но в действителност тя може да е спечелена от друго лице, което след като е получило наградата, е предало бележката на перача.

Представените техники, свързани с хазартни игри при спортни залагания, се използват от перачите и когато се опитват да докажат произхода на техните средства, след като срещу тях е започнало разследване и производство за установяване на престъпно имущество.

С толкова много парични сделки, които се провеждат всеки ден, казината[8] са станали ценни институции за пране на пари, тъй като чиповете могат да бъдат закупени анонимно с мръсни пари и след определен период от време, те могат да бъдат изразходени и се превръщат в чисти пари. Глобални криминални дружества могат дори да заявят, че "печалбите", се използват като кредит в чужбина - франчайзи на казиното. В доклада на Егмонт Груп[9] има посочена конкретна схема за пласиране на пари чрез казино.

Важна цел в борбата срещу изпиране на пари е предотвратяването и възпирането на измамите чрез хазарт по

интернет. Трансграничното естество на явлениято пречи на отделните държави членки да приложат ефективни механизми за борба с измамите. Поради това за цялостното решаване на проблема е необходим общ подход и координирани действия в рамките на Европейския съюз.

Хазартът по интернет е една от най-бързо разрастващите се услуги в ЕС, с високи годишни темпове на растеж и прогнозни годишни приходи, възлизащи на милиарди евро. Той продължава да се развива успоредно с бързия напредък при мрежовите технологии. Услугите, свързани с хазартни игри в интернет, обхващат множество игри на късмета, като залагания за спортни състезания, покер, онлайн казина и лотарии, като много потребители участват в един или повече видове хазарт по интернет. Съществуват обаче и хиляди нерегламентирани интернет страници за хазарт, често извън ЕС, до които потребителите имат достъп и които са свързани с измами и пране на пари.

Хазартът по интернет в ЕС е обект на различни национални разпоредби. Независимо от задължението да се съобразяват с правилата на ЕС, държавите членки всещност могат да ограничават изцяло или отчасти някои хазартни услуги по интернет, старайки се да защитят обществените интереси, когато става дума за хазарт. Все повече държави членки се стремят да се справят с предизвикателствата, пред които са изправени, и изменят своите национални законодателства и административни практики. Съществуващите нормативни, социални и технически проблеми в ЕС обаче не могат да бъдат разрешени задоволително от държавите членки поотделно. Този факт се подсилва от трансграничния характер на хазарта по интернет.

Възможностите за контролиране на онлайн залаганията са още по-ограничени, особено след като всеки има възможност вече да го прави по всяко време от собствения си компютър, таблет, мобилен телефон и т.н. Това определено предизвиква фурор по целия свят, което означава още повече пари и още по-големи интереси.

Удачно е да бъде разгледан и следния пример: Българско дружество използва микро-сметки за разкриване на виртуални терминали за разплащания с кредитни карти, като декларира, че разплащанията по тези сметки са във връзка с изготвяне на хороскопи по интернет на американски граждани - клиенти на българското дружество. В действителност тези сметки са използвани за нелегални залози по интернет от американските граждани, като сумите се консолидират по една сметка на българското дружество.

4. СМЕСВАНЕ НА ЗАКОННИ С НЕЗАКОННИ ПАРИЧНИ СРЕДСТВА

За да се прикрие по-лесно престъпният произход на незаконните средства много често собствениците им развиват паралелно и друг законен бизнес, който обичайно е доста високо оборотен и предполага чести трансфери с големи обеми парични средства, както и предполага транзакции с други държави.

Например при покупко-продажба на недвижими имоти прехвърлянето на активите може да служи за прикритие на движението на незаконни средства или за окончателното инвестиране на тези средства след преминаването им през първите две фази на изпирането на пари.

Друга възможност е използване на разплащане в интернет и интернет-магазин за разпространение на наркотици или други контролирани вещества. Посредством интернет-магазини могат да бъдат извършени и редица други незаконни дейности като продажба на подправени стоки, продажба на оръжие, заобикаляне на данъчните закони и т.н. В доклада на ЕГМОНТ ГРУП[5] е посочен следният пример: Експертите разкриват случай, в който собственик на салони за масаж смесва парите от своята дейност с пари от проституция. Собственикът внасял спечелените от бизнеса си пари в местна банка. За 12 месеца се натрупва значителна сума. Това предизвиква вниманието на банковия служител, който докладва за съмнителен клиент, и вследствие на разследването се установява, че собственикът на салоните е използвал този бизнес, за да прикрие простируащи момичета.

Друг пример за гореописаното смесване на законни и нелегални парични средства е съчетаване на алтернативни системиза преводи с различни видове измами: превод на средствата непряко към насрещната страна в системата за алтернативни преводи, а към трети лица, които се възползват от средствата, за да декларират несъществуващ допълнителен износ с цел данъчна измама. Или деклариране на завишена стойност на стоки, внасяни от Южна Азия, при което вносителите получават разликата допълнително, а компаниите в Южна Азия получават данъчни облекчения.

5. КОНТРАБАНДА

Една от най-старите и опростени техники, използвани в процеса по изпиране на пари, е чрез физическото им пренасяне през граница – контрабандата на пари. Това може да стане чрез куриери срещу възнаграждение, пощенски услуги или услуги на транспортни фирми. Обикновено парите се внасят в страни, които нямат или имат недобро законодателство за противодействието на изпирането на пари. Основната цел е да се раздели източникът на парите от техния собственик. Недостатък на този метод е, че физическото пренасяне на средства крие опасност от разкриване от страна на митническите власти[6].

Във връзка с превенцията на прането на пари и тяхното нелегално пренасяне през граница в последователни 4 години, е проведена операция „ATHENA pp” по инициатива на испанската митническа администрация. Тя е насочена към митническия контрол на движението на парични средства и борбата срещу изпирането им. Врамките на операцията от страна на България за 2010 г. например са докладвани 11 случая за деклариран парични средства в размер над 100 000 евро или тяхната равностойност в друга валута и 1 случай занедеклариране на парични средства.

6. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

В заключение може да се посочи, че всяка от изброените схеми е ефективна във фазата „пласиране“ на пари в нефинансовия сектор и противодействието, предотвратяването и борбата е твърде сложна, трудна и продължителна.

ЛИТЕРАТУРА

- Алдимиров, Н. (2017) Процесът на изпиране на пари и превенцията му в търговските банки. С.: Издателски комплекс на УНСС
- Желязкова, Д. (2017) Социално-икономически измерения на противодействието на трафика на хора. Дисертация.
- Йотов, Б. (2016) Корупцията – наказателноправна симбиоза между престъпленията подкуп, търговия с влияние, изпиране на пари и престъпления по служба /чл. 301-307, 282-285 от НК/: БГ корупция – корупция без граници. С.:
- Йотов, Б. (2015) Престъплението изпиране на пари – чл. 253, 253а, 253б от НК: качеството на парите е в тяхното количество. С.:
- Петрова, Д. (2015) Ролята на одитора при несъстоятелност на предприятия. – В: Икономиката на България и Европейския съюз – съвременни предизвикателства и подходи за решения. С.: Издателски комплекс на УНСС,
- Петрунов, Г. (2015) Изпирането на „мръсни пари“ и неговите ефекти. Сп. Наука, издание на СУБ, Год. 25, бр. 4 с. 67-73
- Петрунов, Г. (2016), Изпиране на пари. Машаби, ефекти, публични политики. С.: Издателски комплекс на УНСС
- Петрунов, Г. (2015), Подходи за оценка на мащаба на изпирането на пари. Сп. Икономически и социални алтернативи. С.: УНСС, бр. 1 с. 130-141
- Петрунов, Г. (2015), Социално-мрежови анализ на престъпни структури. Научни трудове на УНСС. С.: Университетско издателство „Стопанство“, Год. 55, т. 2/3, част 1 с. 326 - 360
- Смедовска-Тонева, Р. (2017). Развитие на институционалните политики за противодействие на организираната престъпност в България 2002-2015 година- проблеми и перспективи. Дисертация.